

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Važna šolska zadeva.

Vsled zaukaza vis. c. kr. dež. šols. sveta štajerskega stavilo se je v teku tega leta do vseh okr. šolsk. svetov vprašanje, v katerem šolskem letu naj se začne poduk v nemščini.

Vsi okrajni šolski sveti dali so odgovor in ta se je predložil vis. c. kr. dež. šolsk. svetu v Gradcu.

Gospoda v Gradcu pričakovala je, da bo odgovor tak kakoršnega si je ona želela, — ugoden za blaženo nemščino.

Temu ni bilo tako. Slovenci v veliki večini niso postavili materinščine v kot in tujščine za pogrnjeno mizo.

In glej, kaj se zgodi!

Gospoda v Gradcu ponavlja prejšnje vprašanje in hoče spet odgovora.

Kaj pa se ji naj odgovori? Možje, ki so dali prvokrat odgovor, so stvar gotovo dobro premislili in bi drugokrat ne mogli dati drugega odgovora, kakor so ga dali prvokrat. Isto ponavljati pa bi bilo odveč.

Kaj tedaj storiti?

Molčati in stvar pustiti pri prvem sklepu, bode najboljši odgovor in nihče ne pride v zadrego. Bati se ni nič, zgoditi se ne more nič. Korajža velja.

Dr. Jurtela.

Imenitni spomini.

Da Madjari niso vselej to bili v Avstriji, kar so sedaj in da še posebej avstrijsko cesarstvo ni tolako na dolgu Madjarom, kolikor so le-ti cesarstvu, za to nam priča veličastno praznovanje, ki se je vršilo v Budi v pričo Njih veličanstva svetlega cesarja.

Ohaja se namreč 200letnica, kar so avstrijski vojaki Budo, glavno mesto ogerske skupine, oteli turški sili. Le-ta je bila od leta 1541 v rokah Turkov. Od todi so pa oni razsajali ter na vse strani požigali in morili, da je bila groza, izlasti še za našo, štajersko deželo. —

Leta 1683 pa so Turki bili segli celo po Dunaju. Njih veliki vodja, Kara Mustafa, je vzprejel nalog, Dunaj podvreči sultanu, toda ni se mu posrečilo, mesta v svoje roke dobiti. Cesarska vojska je Turke do dobra natepla ter jih je podila globoko doli na Oggersko. Ostrogon, veliko in trdno mesto, v katerem prebiva prvi škof ogerskih dežel, jim je vzela in poleg tega še več drugih, imenitnih trdnjav.

Pomoč božja bila je tu očitna in na njo se je opéral knez Starhemberg, ki je bil Dunaj srečno branil zoper turške drhali, lotil se je leta 1684 trdnjave Buda ter jo hotel vzeti Turkom, toda v tem ni imel sreče, kajti Turki so ga vselej odbili. Bili so hrabri in imeli so dovolje vojakov.

Sedaj je bil mir celi dve leti, niti cesar Leopold niti Turki niso kaj posebnega začeli, a moči, vojščake so zbirali ter se tako pripravljali na novo, trdo bitko. Do nje je tudi prišlo, toda še le leta 1686. Cesar Leopold se je zavezal z nemškimi knezi ter sklenil konec storiti turški moči po ogerskih deželah. Dalje je ni mogel pretrpeti — sramote, da še stoji turški polumeseč na kršč. cerkvah.

Brez božje pomoči pa se ni upal kaj doseči, tedaj pa je ogerski vojskovodja, grof Nikolaj Eszterhazy, položil dno novi cerkvi na Dunaju — na čast Mariji Pomočnici. Ta cerkev še stoji sedaj, kakor da je vedni spomin za nas, da brez pomoči božje naše cesarstvo ni nastalo, pa se tudi ne bo brez nje obdržalo.

Cesar se je zanesel v tem oziru na sv. Očeta v Rimu, takrat Inocencija XI. Sv. Oče so tudi v resnici kar h krati poslali 200.000 tolarjev in rimski kardinal je so še 100.000 tolarjev navrgli, češ, da bode cesarju mogoče obilnišo vojsko zbrati. Pravi se, da so tudi rimske gospé enako svoto v isti namen pridjale. Oj to je bilo še takrat dobro, krščansko življenje po mestih!

Škofje po cesarstvu, gospé in krščansko ljudstvo je še svoj, in to ne mal del pridjalo

in tako je imel cesar dovolje denarja in je torej ležje spravil potrebno vojsko skupej. Naj bi pa ne manjkalo njej poguma, za to se je pridružil vojski kapucin Marko d'Aviano, tisti, ki je bil že pri Dunaju vojsko s toliko srečo navduševal.

Na čelo vojske je stopil vojvoda Karol Lorenski in več drugih mož, ki so se že bili proti Turku vojskovali. Cela vojska je štela 90.000 mož, med njimi je bilo 30.000 Nemcev in 20.000 Ogrov in Hrvatov, ostalo število pa so druge dežele dopolnile. Kakor se vidi, segle so torej vse dežele skup, da bi ljutega sovražnika kršč. vere do dobra ugnale.

In to se je doseglo. Bilo je v Budi 16.000 turških vojščakov, njim na čelu je stal Abdi paša, mož silovit in čez mero srčen. Prav za prav ni bil Turek, ampak Švicar, doma iz Berna. Bog zna, po kaki poti je prišel med Turke, toda odkar je bil poturica, t. j. odkar je prevzel turško vero, stopal je pri Turkih od stopinje do stopinje in je vedel najbolj, kako se kristijanom prihaja do živega. Zato je dobil tudi od njih povelje čez trdnjavo Buda. Vsa Turčija je gledala z zaupanjem na-nj.

Bilo je dne 18. meseca junija leta 1686. Cesarska vojska je obsedla Budo. Bilo je težko delo, močno trdnjavo dobiti v roke, posebno pa še Turkom jo vzeti. Ta čas so namreč le bolj pod zemljo delali in rove kopali, v katerih so smodnika ponasipali in jih potlej vžigali. Tak svet je seveda šel v zrak, toda vprašanje je zmeraj bilo, komu bode več škode napravil, ali domači ali sovražni vojski. Turki so se na take rove posebno razumeli. Ali dne 13. julija jim je rov, ki so ga bili izkopali, velik kos ozidja ponesel v zrak in cesarski vojščaki so že mislili, da bodo sedaj lahko prodrli v trdnjavo, toda izmotili so se kaj hudo. Ko so namreč hoteli prodreti skozi luknjo v mesto, spustili so Turki drugrov v zrak in več kakor 1400 cesarskih vojščakov je našlo naglo smrt. Med njimi je bilo več imenitnih mož — tacih, ki so hrepeneli, čem prej mogoče, Turke podreti.

Ker se jim tedaj ta naskok ni dobro ponedel, streljali so sedaj skozi celih 15 dni v ozidje. Čudo, koliko so tu poedini storili, ali malo je izdalo. Pač je padel kos zida, toda ni veliko pomagalo, ker je bil ondi svet sila strm in niso mogli vojščaki splezati skozi luknjo v mesto.

Naskok, ki so ga dne 1. meseca avgusta poskusili, se jim tudi ni posrečil. Cesarskih je blizu 4000 padlo, a bili so ob koncu tam, kjer prej, obžalovali pa so smrt obilnih, srčnih junakov. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

O zastrupljenju škodljivih mrčesov.

Strup, ki se ima v to svrhu porabiti, mora ali mrčese zmočiti, jih prevleči, ko pride z njimi v dotiko, ali pa mora pline ali slapove okoli sebe razširjevati, ki so sposobni in pripravi mrčese umoriti.

Mrčesi so prekoredno različni po svoji občutljivosti proti strupu; med tem ko se n. pr. gosenice, drevesne predice (*Hypomeneuta*) in listne uši že s prav slabo raztopljeno poškopljene zastrupijo, da poginejo, je treba za krvne uši in kislobine črve dosti močnejšega strupa. Strup, ki je bil leta 1880 od dr. Nesslerja za kislobine črve priporočan, bi se mogel zoper vse mrčese s pridom rabiti, ko bi ne bil predrag. Strupi pa, ki se hočejo za poškopljenje ali pomazanje dreves porabiti, morajo biti zelo dober kup, pri tem pa dosti močni, da mrčes pomorijo, vendar pa rastlinam ne delajo kvara, s katerimi dohajajo v dotiko. Ker so mrčesi, kakor se je zgoraj povedalo, različne stanovitnosti za strup, za to je treba posluževati se različnih strupov.

1. Krvna uš. Pri vsakem zastrupovanju mrčesov s kako tekočino je, kakor je že bilo gori povedano, prvi pogoj, da se mrčesi brž in gotovo z njo zmočijo.

Tekočina mora nadalje lahko v razpoke in globeli v drevesni skorji vdirati. To pa je posebno potrebno pri krvni uši, katera se pogosto v tesnih špranjah in globelih in pa pod drevesno skorjo nahaja. Tudi otežkoči prodiranje tekočine volna, s katero so krvne uši povite. Opetovano se je opazilo, da se je mijilna raztoplina, katera je drugi mrčes naglo zmočila, v podobi okroglih kapljah odvalila ali, če je bil mrčes v špranjah, mu je samo volno nekoliko zlepila in tako samo izstop zraka zadržala, v razpoke vdrla, mrčesa pa vendar ni pomorila. Na drevesih, ki so bila prav skrbno z apnenim mlekom pomazana, se je večkrat opazilo, da so se krvne uši spomladi in poleti prav številno iz špranj in globeli razvijale in da je bil dozdev, kakor da bi na apnu sedele. Gotov dokaz, da apneno mleko ni zadostno vdiralo in tudi pristopa zraku ne v ti meri oviralo, da bi se mrčes zadušil. Med mnogimi stotinami priprostih in sestavljenih pomočkov, kateri so bili gledé svoje porabnosti za zastrupljenje mrčesa preskuševani, zmočilo je le patočno olje in njegove zmesi mrčes najbolje. Patočno olje tukaj nima toliko namena mrčesa zastrupiti, kolikor pa ga brž in zanesljivo zmočiti in v špranje in globeli v drevesni skorji vdirati.

Ker imajo krvne uši zmožnost se silno močno zarezati in ker silno škodo narejajo in

njihovo pokončevanje veliko dela in truda proizvodnje, je treba v njihovo pokončevanje se le takih sredstev posluževati, od katerih se da zanesljiv učinek pričakovati. V sledečem nanašena tekočina se je dosedaj najbolje obnesla:

Vzeme se 30 gramov mazljivega mijila in 2 grama žveplenega kalija, ki se v vodi raztopita. Temu se prilije 32 gramov ali 40 kubičnih centimetrov čistega patočnega olja, kar se z vodo na 1 liter stanjša. Žveplovi kalij tudi žveplova jetra imenovana, mora pa sveže biti, kar se na tem spozna, da je zeleno in daje temno-zeleno raztoplino. Ker se zdaj v medicini le redko rabi in ker se na zraku spreminja, je tedaj v kupčiji le težko dobiti in ne redkokrat v deloma v pokvarjenem stanju. Za mrčesni strup se mora pa le sveže in dobro blago porabljavati. Strup sam pa ostaje v zaprti posodi dolgo časa dober in učinkljiv.

Hektoliter zgoščenega strupa, ki se pa da na 5 hektolitrov stanjšati, bi okoli 20 goldinarjev stol. Na jedno drevo se ga potrebuje $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ litra. Tam kjer se je krvna uš zaredila, se morajo drevesca v mesecih marcu in aprilu s šopkom skrbno tako pomagati, da strup v vse špranje in globeli vdira. Posebno previdno se morajo spodnji deli vej in pa koreninski vrat pomazati. Tudi pozneje je večkrat treba pogledati in dotične prostore zopet pomazati, ko se krvna uš prikazovati začne.

(Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 9. septembra v Apačah, v Dobju, v Gomilici, v Gorenjem gradu in na Sp. Polskavi. Dne 11. sept. v Loki, v Rušah, pri sv. Janžu, pri sp. Dravberku in v Rušah. Dne 13. septembra v Ljutomeru, v Rogacu in v Kozjem. Dne 15. septembra v Pleterjih pri Brežicah.

Dopisi.

Iz Maribora. (Redka svečanost) Posvečenje nove cerkve brez madeža spočete D. M. v tukajšnjem samostanu čč. šolskih sester vršilo se je dnes na praznik Rojstva prebl. D. M. pri najugodnejšem vremenu v izbornu lepem redu. Ob 7. uri zjutraj služili so Njih ekscelencija naš premil. knezoškof z adnjo sv. mešo v dosedanji pretesni „domači kapeli“. Potem so se podali, spremljani od preč. gosp. stolnega dekana, preč. gg. korarjev: Kosarja, Herga in Ogradija s primerno asistencijo domačih in od zvonjav povabljenih čč. gg. duhovnikov, novo, prav krasno ozaljšano cerkvo posvečevati. Dasiravno so obredi posvečevanja trajali do ednajste ure, so se še premilostljivi knezoškof potrudili na leco; da bi kot višji pastir prvi v novi cerkvi oznanjevali božjo besedo. Po izbornem uvodu razložili so presrečnim šol.

sestram, ki so že toliko let hrepenele imeti lastno samostansko cerkev, kako da so njim posvetili novo cerkev: 1. kot hišo molitve; 2. kot hišo premišljevanja in 3. kot hišo duhovne tolažbe. Ne samo čč. sestre in njihove gojenke, tudi lepa množica od blizo in od daleč (s Kranjskega in celo s Tirolskega) došlih vdeleževalcev te redke svečanosti je z največjo pazljivostjo poslušala toliko prisrčne besede milostljivega knezoškofa, ki so leta 1864. le-te čč. šol. sestre v tukajšnje mesto poklicali, in jim vedno svojo največjo očetovsko skrb in pomoč skazovali.

Po tem nagovoru preneslo se je v slovesnem sprevedu presv. Rešnje Telo iz stare kapelice v novoposvečeno cerkev. Na to peli so preč. gosp. kanonik Fr. Kosar kot od preč. kn. šk. ordinarijata postavljeni ravnatelj zavoda čč. šol. sester slovesno veliko prvo sv. mešo v tej novi cerkvi.

Po sv. meši, med katero so čč. šolske sestre pod vodstvom g. stolnega organista v Ceciljanskem duhu izbornu pele, pristopili so premil. knezoškof še enkrat k oltarju ter so s prav krepkim glasom zapeli zahvalno pesem „Te Deum“. S tem bila je predpoldanska svečanost — pa še le ob enih popoldne, končana. Omeniti mi je treba, da so že na predvečer in med cerkveno svečanostjo ne le znonovi, nego tudi topiči našemu mestu in okolici to lepo slovesnost oznanjevali.

Pri obedu, katerega so gostoljubne šol. sestre pripravile svojim čč. gostom, vršile so se prav ginljive in prav navdušene napitnice na Njih c. kr. apost. veličanstvo presvitlega cesarja, ki so z velikodušnim darom vogelni kamen tej novi cerkvi položili; na Njih ekscelencijo mil. knezoškofa kot posebnega pospešitelja tega zavoda, ter na druge duhovne in materijalne stavitelje tega poslopja.

Ob štirih popoldne povrnili so se premil. knezoškof zopet v samostan čč. šol. sester. Z mitro in višjo pastirsko palico so spremljali podobo Lurške Matere Božje, ki se je v slovesnem sprevedu prenesla iz stare kapele v za to priredjeno „Lurško dupljino“, ktero so premil. knezoškof slovesno blagosloviti blagovolili. Vsa lepa svečanost završila se je z lavretanskimi litanijami, ktere so preč. g. kanonik Kosar z asistencijo napevali, čč. šolske sestre pa, kakor tudi drugi vdeleževalci po šegi slovesnih korarjev jim odpevali. Razšli smo se s prisrčno željo, da bi čč. šolskim sestram, ki so sedaj svoj sedež v tem mestu si zagotovile — dano bilo prav dolgo in najboljuspešno delovati za vero, dom in cesarja.

Iz Središča. (Šolska veselica.) V nedeljo dne 22. avg. t. l. vršila se je v našem trgu kaj lepa slovesnost, katera se sme po vsej pravici imenovati najlepši uzor človekoljubnega

početja. — Vrli ter šoli in šolske mladini vedno prijazni in naklonjeni Središčanje imajo namreč že več let to lepo navado, da naberó na različne načine — ali s kegljanjem na dobitke ali pa tudi s prostovoljnimi doneski — toliko novcev, da jim je mogoče našej šolske mladini prirediti vsako leto po enkrat veselico ter pri tej priložnosti tudi obdarovati revno deco z obleko. Letos vršila se je ta veselica, kakor ravno omenjeno, v nedeljo dne 22. avg. na prostoru pred poslopjem tukajšnje železniške postaje. Takoj po popoldanski službi božji podala se je mladina, spremljana od velike množice odrastlih med sviranjem godbe, za to veselico nalašč najete, v dolgej procesiji na torišče, katero je bilo za izvršenje veselice pripravljeno. Dospévši na kolodvor, pozdravljalo nas je streljanje iz možnarjev in na kolodvoru samem pričakovala nas je že velika množica ljudi, kajti, kjer se mladina veseli, tam pridružijo se navadno radi odrastli.

Prostor, na katerem se je vršila veselica, bil je v resnici jako okusno olepšan. Pred poslopjem železniške postaje stal je krasno okinčan óder z napisom; „Veseli mladini“. Prva točka vzporeda, koji je obsezal petje, deklamacije, govore in telovadbo, bilo je pevanje cesarske pesmi. Za tem pozdravila je navzoče goste v imenu šolske mladine belo oblečena učenka II. razreda Tilika Č. Med izvršenjem raznih točk vzporeda, posebno pa pri deklamacijah opazili smo pri navzočih stariših marsikatero rosno okó: pa saj je tudi v resnici ginljivo, slišati tako nežne glasove iz ust nedolžnih otrok. Čez vse pa nas je razvnela nedolžna veselost, katera je lesketala v otročjih očeh, ko je mladina začela igrati različne otročje igre. Oj, kakošno veselje za tistega, ki si je pri teh igrah s svojo spretnostjo pridobil kak dobitek! Da ne bom tukaj vsega tega zelo na obširno popisoval, naj samo povem, da je bila to zares veselica v pravem pomenu besede, kajti veselo bilo je vse; ne samó mladina, za kojoj se je bila veselica priredila, ampak radovali smo se ž njo vsi, ki smo bili navzoči.

(Konec prih.)

Iz Zdol. (Cerkvena popravila Šola. Trsna uš.) [Konec.] V naši vesi imamo še drugo prelepo kapelo, katera je lansko leto mesar in sedanji župan Šoba s svojimi stroški postavil. V njej se odlikuje podoba Matere božje; izdelal jo je Ferd. Demetz iz Grödna; veljala je 70 gld. Kjer ni žive vere in djanške pobožnosti, tam bi se pač ne moglo v tako kratkem času toliko za čast božjo zgoditi.

Moram vam namreč povedati, da nismo z denarji nič preobilo založeni; razširjevanje in popraviljanje cerkve in šole nas je stalo blizo 12.000 gld. Hvala Bogu, da, kdor kaj ima, radovoljno in na tihem več da in tako nado-

mesti, česar ubožnejši ne zmorejo. Bog jim povrni, tihim dobrotnikom! — Šolo so nam letos pred časom zaprli, ker se je med šolsko mladino prikazala ona kužna bolezen, katero za Dravinjo imenujemo špičke, tukaj pa doberce. Vse imenovane stroške bi še pa lahko prenašali, ko bi nam ljubi Bog le s trsno ušjo prizanesel. Pri nas smo jo dosedaj zasledili na treh vrhah, na Prekopni, na Zdolah in v Pleterju; grdi mrčes nam je dozdej v naši župniji kakih pet oralov vničil, — okuženega je pa seveda več.

Jožef Srepež.

Iz Globokega pri Brežicah. (Britki izgubi.) Dovolite mi, da vam naznamim žalostni čas za našo Globočko dolino. Pretečeni mesec nam je Bog poslal dve nezgodi, in sicer na dan sv. Lovrenca nam je pobrala nemila smrt najdobrotljivejšo mater ubožčkov — Urekovo. Pa se še niso vse solze posušile, prišel je že drugi udarec na nas. Dne 28. avgusta imeli smo skušnjo: bila je soba polna starišev in poslušalcev. Ko je bilo končano — stopi skoro najmanjši šletni učenec Franc Podvinski pred gospoda nadučitelja, in vzeme v imenu vseh učencev slovo tako ginljivo, da so vsi v sobi jokali na glas. Takovih gospodov učiteljev bi morali več imeti. Oni so se zares trudili veliko, pa ne le za blagor mladine tega sveta, ampak tudi za blagor, katerega zamoremo doseči vsi enkrat tam gori nad zvezdami.

Iz Teharij. (Vrl mož †.) Dne 30. avg. 1886 smo izročili materi črni zemlji truplo pokojnega Izidorja Zeliča, kateri je po dolgo trajajoči bolezni svojo dušo izdihnil, previden s sv. zakramenti, dne 28. avgusta v 36. letu svoje starosti. Pokojni je bil ud družbe sv. Mohorja, naročnik „Slov. Gosp.“ in drugih slovenskih časopisov. Zapustil je ženo in enega malega otročička. Zgubili smo narodni možje in Teharska občina najboljšega moža. Sprevod je bil sijajen. Naj v miru počiva!

Iz Rogaca. († Anton Centrih. — Hvala za lep pogreb.) Mili Bog je poklical k sebi dne 3. septembra zvečer ob 9. previdenega s sv. zakramenti, preč. gosp. dekana, nadžupnika, zlatomašnika, dekoriranega z zlatim križem s krono. Antona Centriha.

Vsem, ki so se tako obilno udeležili pogreba v nedeljo 5. t. m. popoldan se izreka najsrčnejša, iskrena zahvala.

Rajni gospod so pastirovali kot provizor in nadžupnik v Rogatcu 25 let, so dočakali čas zlate meše, kojoj so ravno obhajati hoteli, so bili nadarjenega duha ter sloveli kedaj kot cerkveni govornik. Bog jim bodi mil! J. V.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so se zadnji terek, dne 6. septembra, odpeljali z Bude

ter se podali v Galicijo k velicim vojaškim vajam. — Postava gledé „črne vojske“ je že v veljavi, vendar pa se vpišejo va-njo še le ti, ki vstopijo po § 12 iste postave prihodnje leto v črno vojsko. Tako določuje uredba ministra za domobranske zadeve. Spisovanje črne vojske tedaj odpade za letošnje leto. — Pri sv. Križu poleg Dunaja je dne 1. septembra umrl dr. Fr. Schuselka, mož značajan in sloveč časnika — zagovornik enakopravnosti. — Enak sloveč mož, toda ultranemec, dr. K. Rechbauer pa je v Ausseeju na Gornjem Štajarju nevarno vzbolel in so ga v Gradec prepeljali. Rechbauer je bil svoje dni predsednik drž. zbora. — Konservativni Nемеc in drž. poslanec g. A. Karlon sklicuje marljivo svoje volilce po srednjem Štajarju ter jim razlaga dosedanje delovanje konservativnih Nemcev v drž. zboru. To je dobro, pa tudi potrebno, kajti liberalni Nemci izpodkopavajo, kolikor jim je le mogoče, tla svojim konservativnim tovarišem. — Nadvojvoda Oton prebiva od dné 30. avgusta sem v Celovcu ter ostane ondi, dokler bode pri c. kr. ulancih v službi. — V Železni Kaplji se je nek učitelj umoril. Uzrok je bojda bilo slabo življenje. Časniki znane baže so silen krik zagnali vsled tega na šolsko gosposko, toda ta bil je seveda brez vse potrebe, kaj mora gosposka za to, če si spridi kje kak podložnik? — Deželna vlada na Kranjskem je prepovedala romanje v procesijah k sv. Joštu in na Velesovo na Gorenjskem; isto tako ne bode v Zatiškem okraju za sedaj letnih in živinskih sejmov. — Pri Loškem potoku se klati medvedja družina. Samico, do dveh centov težko, je pa nek srčen lovec že ustrelil. — Večletni vodja c. kr. izobraževališča za učiteljice v Gorici, g. Peter Rajakovič, je umrl. Mož je zapustil pri učiteljih lep spomin za seboj. — Stolni prošt v Gorici postal je spiritual osrednjega bogoslovja č. g. Andrej Jordan, Slovenci so si na to mesto drugega gospoda želeli. — Po Istri je kolera čedalje huja, izlasti še v Izoli, tudi v Trstu in v njegovi okolici razsaja še zmerom. Huda vročina, ki je sedaj tamkaj, prilega se ji kaj dobro in še torej ni upanja, da neha kmalu. — Zagorska železnica je gotova. Zadnjo soboto je pridrdral prvi vlak v Krapinske toplice. — V Sarajevu, Dolenji Tuzli in v Banjaluki namerava c. kr. vlada staviti tovarno za izdelavo steklovin. — Letos šteje Bosna že 9 kompanij samih domačih t. j. bosenskih in hercegovinskih vojakov, poveljniki pa se vé, da so jim še avstrijski častniki. — Slavnosti o 200letnici rešenja Bude iz turške oblasti so bile od dne 1. septembra naprej velike in se red ob njih ni nikjer kalil, za-nj so skrbeli mladi plemiči in dijaki iz vseučilišča. S tem so zadnji nekaj popravili, kar so se bili poprej zagrešili, ko so bili proti c. kr. vojski uni krik zagnali.

Vnanje države. Bolgarski knez se je zadnji petek vrnil v Sofijo ter ga je ljudstvo, kakor se piše, z velicim navdušenjem vzprejelo. Vojaki, ki so se bili zoper njega uprli, vzeli so prebivalcem še 100.000 frankov ter se potegnili v Breznik ali za par dni so se že udali. Moštvo se, pravijo, ne bode nič izgodilo, pač pa se častniki postavijo pred vojno sodbo. Kakor se sliši, bode knez pomilostil upornike, nekaj teh je že prostih, na pr. Cankov, Karavelov in dr. Ali bode pa knez ostal v Sofiji ali pa se odpovedal vladi, je več ko dvomljivo. Ruski car mu je odpisal ostro in iz tega se sodi, da se Rusija ne misli s knezom sprijazniti. Brez Rusije pa se knez ne more obdržati v deželi, v kateri je mogoče, kar je sam v teh dneh doživel. — Lehko se ve, da se pri Rusih sedaj govori in piše le o bolgarskih zadevah in se je pri njih hudo zamerila Avstrija, ker je bilo poljsko ljudstvo bolgarskega kneza prijazno vzprejelo. No vojske pa še vsled tega že ne bo. — Bismark se dela, kakor da bi ga nič ne skrbelo, kar se je godilo pri Bolgarih. V resnici pa. menimo, ni tako, boji se samo v zameru priti pri Rusih, katerih mu je treba, ako še pride kedaj do vojske med Nemci in Francozi. Na oko bode tedaj pustil Rusom gledé Bolgarov proste roke, na tihem pa bode storil, kar bode njemu dopadlo. To pa vedó tudi Rusi in zato še ne bode kmalu konec bolgarskih homatij. — Anglija stoji za kneza Aleksandra, to pa menda bolj iz sovražtva do Rusov, kakor pa iz ljubezni do pravice. — Preglavico dela Angliji vojska v Birmi, le-ta jim je že veliko vojakov, pa še več denarja požrla in ni še videti, da je bode v kratkem konec. Jeseni mislijo poslati novih 30.000 vojakov na ono bojišče, na katerem se že tepó celih 6 let. — Francozi pa zopet rožljajo z orožjem proti Nemcem in Bismark rad kaže svojim Nemcem na to rožljanje, boji se pa jih še za sedaj menda le malo. — Sv. Oče so poslali lepo pismo ogerskim škofom, ki govori o spominu na rešitev Bude. — K njim pride te dni kitajski poslanec, da konečno določi, kdo da pride za njih poslanca v Kitajsko. — Italijanska vlada javlja, da bojda nima uzroka mešati se v bolgarske zadeve ter hoče podpirati le druge velevlasti v to, da se ohrani mir. — V Ulcinju so našli bogate sklade premoga; ako je resnica, bode to velika sreča za Italijo, ki trpi pomanjkanje kurila. — Pri potresu po Meseniji je bilo več tisoč ljudi ranjenih in škoda se ceni do 20 milijonov. — V Pensylvaniji gradé železnico in je tam več avstrijskih, posebno ogerskih delalcev na delu. Uni dan pa so neki zločini iz hudobije užgali kočó, v kateri je prenočilo 9 taci delalcev. Vseh 9 je zgorelo.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

Da si Švicarska slovi zarad svojih visokih planin, nismo si jih pa mi dosti zavžili, ker smo se bolj po severni strani vozili; le-ta je bolj plana. Železna pot drži po zelenih dolinah med zmernimi bregovi. Da je pa svet tukaj že višji, kakor pri nas, kaže to, da so okoli Berna še zdaj pšenico kosili. Po dolinah so raztresene lepe snažne hiše in hišice, pravih vasi malo vidimo. Hiše imajo tako nizka okna, da bi človek prav lahko skozi okno v hišo stopil.

Na postaji Baden smo videli na jug podrtine gradú Habsburg, kjer so nekaj bivali grofi Habsburški, pradedi naše slavne cesarske rodbine. V Freiburgu, ki je dobro katoliško mesto, smo na postaji zapeli „lurško Marijino“, in precej smo peli skupej, mi v vozih in oni, ki so nas prišli pozdravljat, zunaj na postaji.

Vozimo se silno naglo. Iz vozov donijo pobožne pesmi, sv. rožni venec in lavretanske litanije. Romarski duh se med nami bolj in bolj vživlja. Nek star duhovnik se je prav jokal od veselja. Drug duhovnik iz Šlezije mi je rekel: Od samega veselja ne morem niti moliti, niti peti. Po vozovih smo skup nametani stari in mladi, duhovniki in svetni, visokega in nizkega stanú, kakor nas je pač Bog dal, in to je prav, ker namreč Bog ne gleda na osebo, tudi njegova blažena Mati ne bode gledala na osebo, ampak na srce.

Že vidimo Genevsko jezero. To so vam krasni kraji. Na južni strani prelepe gorice; tukaj bi se mi Slovenci naj učili, kako se gorice obdelujejo. Med temi goricami je kraj jezera lično mesto Lausanne in ob koncu jezera mesto Geneva, ki je največje švicarsko mesto, kjer je nekaj zvonec nosil svojeglavni krivo-verec Kalvin. Na severu obdaja pečevje jezero, ki ziblje svoje zeleno valovje, kakor če veter zaziblje zeleno žito.

Ko se proti Genevi peljamo, vzdignejo zopet planine svoje glavo iz megel in nas radovedno gledajo, odkod da smo prišli in kam da gremo, ter se čudijo, da nas je toliko. Pa nas je tudi dosti, 587 nas je, Slovencev nas je štajerskih 22, koroških 6, kranjskih in primorskih 10. Iz slov. Štajerja se udeležijo romarske poti v Lourdes: Vlč. gg. kanoniki: Fr. Kosar, Fr. Ogradi, in dr. I. Križanič, ud odbora romarskega. Čč. gg.: Hajšek A., dekan, Janžek Edvard, župnik, Peter Skuhala, župnik, Žičkar Jožef, vikar, Caf Jakob, kaplan, Slekovec Matej, kpl., Lopič Janez, kpl. v Čmureku. Gg: Jurič Fr., frater, Rotman Jožef, učitelj v pokoju, Pomprein Jurij, krčmar, Zanier Norbert, trgovec iz sv. Pavla, Bezjak Fr., posestnik, Poteko Fr.,

posestnik, Arnuš Liza, Golavšek Marija, Huber Ivana, Lorgger Lenika, Lorgger Julika, Vok Jozefa.

Okoli štirih popoldne pridrdramo na Francosko mejo, v postajo Bellegarde. Tukaj moramo vsi izstopiti, da nam Francozi preiščejo naše culice, če bi kdo imel kaj tacega v torbi, od česar se colnina plačuje — prav tako, kakor bi bili ubogi romarji kaki tihotapci. To so Švicarji bolj pošteno z nami raynali in nas niso preiskavali. Vojaki so nas obstopili, da jim nikdo ne uide in dvakrat so nas šteli tako zvesto, kakor gospodinja svoje pure, kedar jih zvečer uganja. Za bandero, ki jo nesemo Materi božji v Lourdes v dar, smo morali 300 gld. colnine plačati.

Ko so nas zopet naložili, so leteli z nami na Francosko, kakor bi nas škrat nesel. Vozili smo se skozi dolge tunele in po nerodovitnih skalnatih krajih. Lepši svet se še le takrat odpre, ko smo prisopli na lyonsko polje. V Lyon smo dospeli, ko so ravno večno luč zvonili in luči prižigali. Ko se napotimo v mesto, nas obstopi drhal, ki je kričala, piskala in zvižgala, kakor bi besna bila, mi pa smo naprej korakali ter poiščemo svoja stanovanja. Ker je Lyon dobrega kat. duha, me je ospnilo, da Lyon Marijine romarje tako sprejme; mi smo sodili, da so ljudje od framazanov našuntani. Zdjaj pa za mizo, ker se želodec že krega, da celi den ni nič toplega dobil, potem pa molit in spat!

(Dalje prih.)

Smešnica 36. Gost: „Gospa krčmarica, meni se zdi, da že smrdi pečenka!“ — Krčmarica: „To je tudi resnica. Pečenka že smrdi malo.“ — Gost: „Po kaj pa mi niste bili tega povedali?“ — Krčmarica: „No, po kaj bi bila to storila, s tem bi vam ja bila tudi apetit vzela.“

Razne stvari.

(Cesarski dar.) Svitli cesar so za pogorelce v koroških Kočanah darovali 2000 gld.

(Volitev v okrajni zastop Celjski.) Volilci velikega posestva za volitev v okrajni zastop Celjski, ki se bo vršila 15. septembra t. l., zbirajo se 15. septembra ob 9. uri popoldne v prostorih Celjske čitalnice (v hiši g. Strausa.) Vsi narodni velikoposestniki prosijo se, da pridejo gotovo in točno ob 9. uri, da se še zmenijo zarad kandidatov. Enako se zbirajo volilci iz kmečke skupine na dan volitve eno uro pred volitvo v prostorih Celjske čitalnice.

(Pozor!) Čuje se, da liberalna stranka napenja vse svoje žile, v skupini kmetskih občin okrajnega zastopa Celjskega si pridobiti večino; seveda bo vse napenjanje zastonj, ker gotovih glasov ima omenjena stranka med 20. le v treh

občin — vendarle veleva narodna čast sijajno zmago narodne stranke, zaradi tega se naj vsi narodni župani in volilni možje gotovo udeležujejo volitve!

(Odbor okr. zastopa) V le-ta je okr. zastop v Šoštanju izvolil te-le gg.: J. Vošnjak, posestnik v Šoštanju je načelnik, Fr. Škubic, zdravnik v Velenju, je njegov namestnik, odborniki pa so Dr. J. Lipold, župnik pri sv. Martinu v Velenju, Fr. Vošnjak, posestnik v Šoštanju, Josip Mahan, Miha Tajnik in Franc Steblovnik — vsi posestniki v Šoštanjski okolici.

(Vervegova zvezda) vedno bolj ugasuje. Une dni zbrali so se krčmarji Velikopireške, Dobrnske in Šmartinske občine pri Vervegu, da bi si izvolili za prihodnja 3 leta „reprezentanta“ za vžitninski dac. „Cestni Vervega“ je pri tej volitvi popolnoma propadel. Zastopnikom izvolili so si g. Fr. Orozla, za njegovega namestnika pa g. Braunerja, oba krčmarja na Dobrni. Bodo li krčmarji ob koncu te triletne dobe kaj vplačanega daca nazaj dobili, ne da se še dnes povedati. Vojniška skupina bila je letos srečnejša od „Vervegove.“

(Zlata sv. meša.) Dne 1. t. m. so služili č. g. Martin Sevnik, kn. šk. duh. svetovalec in župnik pri sv. Petru pod sv. Gorami zlato sv. mešo. Vlč. g. Fr. Kosar, stolni korar in dolgoletni prijatelj g. zlatomešnika, so imeli slavnostno pridigo in lepo število duhovnikov jih je spremilo v cerkev, v kateri se je, kakor se pravi, le trlo pobožnega ljudstva. G. zlatomešnik so še trdni in daj jim Bog učakati še mnogo let!

(Nezakonska mati.) Neka Neža St., doma sicer iz dobre hiše blizu Šmarja, a podala se je na polzka pota ter je naposled svojemu otroku črevesa izpustila. Nesrečnico so žandarji vklenili ter jo djali pod ključ.

(Odlikovanje.) C. kr. namestnijski svetnik v Gradcu, g. Julij Seeder prejel je red železne krone III. vrste. Kakor je znano, bil je poprej c. kr. glavar v Mariboru ter si je tukaj dober spomin zapustil.

(Nehvaležnost.) G. Jurij vitez Schönerer je bil v nedeljo dne 5. septembra v Mariboru ter je v sobani pri Götzu 2½ ure govoril in prepričaval vse, ki so ga marali poslušati, da je on izveličar Nemcev. Žal, da še nismo izvedeli, je-li koga s tem prepričal ali pa so ga le zapustili še kot neverni — judje.

(Požar.) V nedeljo, dne 29. avgusta, je bila mala in kratka plohica prišla nad vnožje Pohorja, vendar pa je na Spodnji Polskavi udarilo v hišo necega posestnika sredi vesi ter mu jo je ogenj v kratkem času vpepelil.

(Ne zanašaj se na prijatelje!) Na večer 4. t. m. sta se dva stara prijatelja pisar Pokorny in c. k. poštni odpravnik (Postexpeditor) Steiner v Brunecku v gostilnici sešla. Oba

sta nekaj vinjena, nago vori pa Pokorny Steinerja, da naj bi ž njim v bližnjo vas „Lorenco“ šel. Med potom sproži Pokorny revolver v prsi Steinerja in menec, da še ni mrtev, ga bije s kamenom po sencih, tako da mu je kost stolkel. Potem ga vrže v že poprej skopano jamo. S ključi, katerih se je polastil, se poda v poštno pisarnico, in vzame 3 polne denarne žaklje, kateri so bili za ekspedicijo pripravljeni z 1470 fl. in se v beg spusti. Ko odpravnika ob 8. uri ni v pisarno, in vsi menijo, da je defraudiral, pride nek kmet povedat, da je v „Lorenco“ krvav klobuk in palico našel. Na to grejo iskat in najdejo Steinerja v sami krvi ležati, z zemljo pokritega. Morilca Pokornya so še ravno pred izstopom v Franzensfeste vlovili.

(† G. Miha Žlebir), c. kr. okrajni sodnik v pokoju v Konjicah umrl je dne 26. avg., previden sè sv. zakramenti v 83. letu starosti. Naj v miru počiva! Zavoljo prevelike ostrosti mu gotovo ni bilo treba odgovora dajati.

Loterijne številke:

V Gradcu 4. sept. 1886: 15, 42, 10, 19, 28
Na Dunaju „ „ „ 9, 49, 79, 36, 20

Prihodnje srečkanje 11. septembra 1886.

Zahvala.

O priliki posevečenja naše cerkve M. B. čistega spočetja izrekamo prisrčno zahvalo vsem p. n. dobrotnikom in dobrotnicam svojim ter jim zagotavljamo, da se jih hvaležno spominjamo v vseh naših molitvah, izlasti še pri sv. mešah, ki se bodo odslej v naši cerkvi brale.

V Mariboru, dne 8. septembra 1886.

Šolske sestre

III. reda sv. Frančiška.

Na znanje!

Na c. kr. gimnaziji v Celju se začne šolsko leto 1886/7 dne 17. septembra. Učenci, ki hočejo stopiti v prvi razred, in oni, kateri želé v kak višji razred na novo sprejeti biti, zapisujejo se dne 14. in 15. septembra od 9—12. Te dni naj se oglašajo tudi dosedanji učenci, ki imajo popraviti skušnje. Ostali dosedanji učenci in isti, ki menijo stopiti v pripravnico, sprejemajo se dne 16. septembra.

C. kr. ravnatelj:

P. Končnik,

Dva učenca

takoj sprejme H. M. Stergar v Mariboru, Veliki trg (Hauptplatz.)

OKLIC!

Ces. kr. okrajna sodnija v Gornjemgradu daje na znanje:

Vsled prošnje **Marije Pfeifer**, posestnice v Ljubiji, se dovoli **prostovoljna dražba njenih posestev** — in sicer: vloge 15 katastralne občine Ljubija — cenjene na 4525 fl., vloge 16 iste občine cenjene na 500 fl., in vloge 17 iste občine cenjene na 200 fl.

Za prodajo se določi dan na 25. sept. 1886 dopoldne od 11. do 12. ure pri tej sodnji.

Imenovana posestva se bodo za gori navedeno ceno izklicavala in tistemu, ki največ obljubi — tudi pod imenovano ceno oddala.

Lastnica Marija Pfeifer si pridrži pravico, celi kup v teku osmih dni razveljaviti, ako v istem času to sodnji naznani.

Prodaja postane še le tedaj pravomočna, ako jo lastnica potrdi, ali ako v teku osmih dni pri sodnji ne ugovarja.

Vsak licitant ima pred ponudbo 10 % gori navedene cene kot varščino pri sodnji vložiti. Kupcu se bode ta varščina v kupnino vračunila. Ostali znesek pa ima kupec v teku enega meseca tako gotovo pri tukajšnji sodnji poplačati, ker bi inače položena varščina zapadla.

Pri posestvu vloga 15 zamore intabulirani znesek 1770 fl. proti temu, da se 6 % obresti plačujejo — še dalje ostati.

Opozarja se, da leži celo posestvo blizu Mozirskega trga, tik okrajne ceste. — Poslopje je v dobrem stanu in posebno za oštarijo, katera se tudi sedaj tamkaj nahaja — pripravno. Na posestvu stojite tudi dve žagi.

Vsakteri si zamore cenilni zapisnik in zemljiščne knjige pri tukajšnji sodnji ogledati.

C. kr. okrajno sodišče v Gornjemgradu,
dne 10. avgusta 1886.

C. kr. okrajni sodnik:
Dr. Voušek.

4-4

Učenec sprejme se v štacuno z mešanim blagom in trgovino z zemeljskim pridelkom, kateri je 14—15 let stár in dovršil vsaj ljudsko šolo. Ponudbe pod naslovom

Anton Cvenkelj,

v Sevnici (Lichtenwald, Steiermark.) 3-3

Veliki živinski sejem

bode pri sv. Antonu v slov. goricah 11. sept. t. j. na ruško soboto.

Podučiteljska služba

na trirazrednici pri sv. Marku poleg Ptuja IV. plačilnega razreda in s prostim stanovanjem se takoj umešča.

Prosileci naj svoje prošnje do 10. oktobra t. l. pri krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuju,
dne 7. septembra 1886.

Kolarija v najem.

Za enega oženjenega kolarja na priličnem prostoru pri okrajni cesti v Jarenini bode s prihodnjim letom 1887 v najem prevzeti. Več se poizvé pri **Jakubu Roškarju**, posestniku v Jareninskem dolu. Tam obstoji tudi kovačija že čez 10 let. 3-3

Kdor se upa jeden ali več vagonov **kislih jabelk** za mošt vkup spraviti, naj se oglasi pri **Jože Strcelbi** v Ljubljani.

Tudi fižol se tam kupuje.

Gasilnice

vsakovrstne velikosti in stroja, s pristopnimi ventili, najizvrstnejše delane, in velike moči za brizganje, prilične srenjam, mestom, trgom in njihovim gasilnim društvom.

Brizgalnice

na kolesih, nosljah, v putah za vrte, **Vodonosnike** razne sostave, najboljše cevi iz konopnine, gumija, za sesavanje vode ali za napeljavanje vode, dalje vretenice in tehtnice za ove cevi, kakor tudi drugo

orodje gaslcem potrebno

priporočuje po najnižjej ceni proti 5letnemu poroštvu

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Srenam in gasilnim društvom dovoli se plačevane v rokih. Podrobne cenilnice dopošilja brezplačno in franko.